

paa Udbielsen af disse Instituter; og nu, efter at Alt dette først er kommet til et saadant Gjen- nembrud, at man kan vente, at det nu ret skal gjøre sig gjældende ved Oplærelsen af vore Almueskolelærere, siger man: Nei, tilintetgjør nu det Hele. Er dette god Deconomi? Sa fra Forslagsstillerens Side kan det være ganske rigtigt at gaae frem paa denne Maade, thi han har aldrig seet godt til den Art Foranstaltninger, han har altid været en Modstander af Bestræbelser i denne Retning fra Statens Side, men Rigsdagen, den lovgivende Magt bør ikke, kan ikke og vil ikke gjøre det. Jeg holder mig overbevist om, at inden de mange Trin, denne Sag skal gennemløbe, før den bliver til Lov, ere gennemgaaede, vil den ogsaa være begravet. Men, vil man endelig sige, det er for tung en Byrde for Staten at bære saamange Seminarier i saa stort et Omfang som nu. Nu vel, dette skal jeg ikke sige Noget imod; men jeg skal da henlede Opmærksomheden paa, om det ikke vilde være forstaaeligt, inden man udsætter sig for mulige oconomiske og andre Tab, at overveie, om der ikke skulde være Udveje, gennem hvilke man kunde ophjælpe den finantzielle Forfatning. En saadan Udvei synes dog virkelig at ligge overordentlig nær. Naar Underviisningen kun koster 10 Rd. aarlig for dem, der betale, og overordentlig Mange have den frit, saa siger jeg: er 10 Rd. aarlig da Noget, der kan kaldes Betaling for en saadan Underviisning? Hvormange er der ikke, som vilde kunne betale langt Mere for denne Underviisning, og hvormange af dem, der gaae frit, vil det ikke være muligt at udrede en aarlig Sum! Gjør saa det Experiment at sætte Betalingen for alle betalende Elever til det Dobbelte, inddrag nogle Tripladser eller lad dem være halve Tripladser, eller sæt endog Betalingen endnu høiere, gaae til 30 Rd. og giv Nogle med mindre god Evne, men med Dygtighed Afgang for 20 eller for 10 Rd. Naar man vil reformere, saa overvei dog først Sagen, inden man løber hen og fremlægger et Lovforslag paa tre Linier, i hvilke den ærede Folkethingsmand endog har fundet Plads til en grov Sprogfeil af den Slags, som man undertiden træffer i det daarlige Lovsprog, men som

jeg dog havde troet, at det ærede Medlem ikke vilde gjøre sig skyldig i. Min Opfattelse af Sagen er den, at man ikke skal indlade sig paa denne Reform, men for dem, der mene, at det er for meget for det rige Sorø Akademi, der paa saa mange Maader maa pünge ud, at anvende 16,000 Rd. om Aaret hertil, henstiller jeg til Overveielse, om det ikke vilde være forstaaeligt at gaae frem, som jeg her har antydet. Jeg er tvertimod af den Mening, at Almueskolelærernes Dannelse bør være en Stats-sag; i hvilket Omfang den skal være det, kan være Gjenstand for Overveielse, men ikke for en Overveielse, der blot berøer paa et løst, øieblikkeligt Indfald, nei, det maa være en saadan, der berøer paa nøiagtig Undersøgelse. Desuden skal jeg henstille, om det nu i dette Øieblik er det rette Tidspunkt til at nedlægge Seminarierne. Der er Ingen, der kjender Landets Grændser i den nærmeste Fremtid. Det kan gjerne være, at den Omstændighed, der gjør, at der nu er et stort Antal Lærere, flere end der strengt taget behøves, meget snart kunde forandre sig. Lad os i det Mindste vente, til dette Tidspunkt kommer. Naar den ærede Forslagsstiller har søgt ved Tal at godtgjøre, at der ikke er nogen Mangel paa Lærere, at der tvertimod er et stort Overskud, kan jeg naturligviis ikke modsig ham — jeg har ikke haft Afgang til at lære sige Talstørrelser nøiagtigt at kjende, men efter hvad jeg omtrent har kunnet erfare fra Kilder, som jeg maa antage for saghyndige, er det først i den allerseneeste Tid, at der har viist sig et Overskud, og dette hidrører simpelthen derved, at Lærere, der ere komne fra Slesvig, ere gaaede ind i en Deel af de Skolelærerkald, der ere blevne ledige, og at derfor Andre have maattet staae tilbage. Med Hensyn til disse Lærere har den ærede Forslagsstiller sagt, at de vare de bedste; ja, det er muligt, men mon der ikke blandt disse bedste Lærere skulde være adskillige, der have været uddannede paa kongelige eller Statsseminarier, om ikke i Kongeriget Danmark, saa maastee paa Seminarier i Tønder? Maastee er dette Seminarium bedre indrettet end de i Kongeriget, men hvorfor stiller saa det ærede Medlem ikke Forslag om